

ROMEINEN IN TRIER!

Museumspeurtocht vanaf de brugklas

Hartelijk welkom in het 'Rheinisches Landesmuseum Trier'!

Trier was ooit de grootste Romeinse stad ten noorden van de Alpen. Veel dingen uit de Romeinse tijd zijn in Trier bewaard gebleven. In het 'Rheinisches Landesmuseum' kun je veel dingen bekijken die vertellen over het leven van de Romeinen.

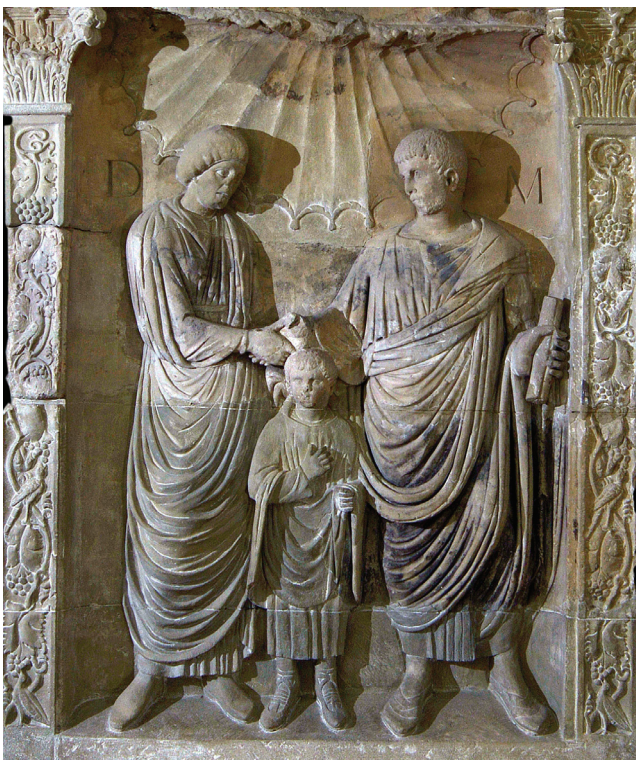
Omdat ons museum heel erg groot is, raden wij je aan om ter oriëntatie de flyer 'Rundgang durchs Museum' (route door het museum) mee te nemen. Deze flyer is gratis verkrijgbaar bij de kassa van het museum. Je kunt bij vragen ook terecht bij de medewerkers van het museum. Zij helpen je graag.

A De grafstenen van de Romeinen – vertellen ons veel over het dagelijks leven

Romeinse grafmonumenten zijn veel groter dan onze huidige grafstenen. Welgestelde Romeinen lieten hun grafmonumenten vaak niet alleen voor één persoon, maar meteen voor de hele familie maken. In deze ruimte kun je dergelijke Romeinse grafmonumenten van steen bekijken. Ze zijn niet allemaal volledig bewaard gebleven. Op veel grafstenen kun je echter nog wel herkennen hoe de Romeinen hun familie lieten afbeelden.

Familie

Zoek de hier afgebeelde grafstèle. Op de voorkant kun je de familie zien waaraan dit grafmonument toebehoorde.

Beschrijf waaraan je kunt herkennen dat het hier om een familie gaat.

De familie wilde ook laten zien hoe zij leefde. Loop links rond het grafmonument. Je ziet hier hoe de vrouw op een stoel zit.

Beschrijf de scène. Noteer ook de voorwerpen die de personen in hun handen vasthouden.

Aan de rechter kant van het monument wordt het leven van de man afgebeeld. Onderaan zie je hem in zijn kantoor. Boven zie je hem in zijn vrije tijd tijdens de jacht. Hij heeft ook al een dier gedood – een haas die hij in zijn hand vasthoudt. Hij wordt door een andere man begeleid.

Denk erover na wie dat zou kunnen zijn.

De Romeinen lieten op hun grafstenen veel meer verhalen uit het leven van hun familie afbeelden dan wij tegenwoordig. Vooral rijke families lieten hun dagelijks leven op grote grafmonumenten afbeelden.

Bedenk waarom zij dat deden.

De school van de Romeinen

Zoek de grafsteen waarop een Romeinse schoolscène afgebeeld staat.

Vergelijk de hier weergegeven scène met jouw dagelijks leven op school.

Twee van de leerlingen lezen in papyrusrollen. Papyrus is afkomstig uit Egypte, wordt gemaakt van een plant en lijkt op het papier dat wij tegenwoordig gebruiken. Een andere leerling komt net de ruimte binnen. Hij houdt een bundel van met was bestreken houten tafeltjes vast. Met een puntige stift van metaal kon het schrift in de was worden gekrast. Met de andere, vlakke kant van de stift konden de letters ook weer worden 'uitgegumd'.

Raad eens welk schrijfmateriaal duurder was: de wastafeltjes of papyrus? Licht je keuze toe.

Economische betrekkingen en beroepen

Beroepen zijn vaak belangrijke onderwerpen op de grafmonumenten.

Zoek dit schip. Het is zwaar beladen met vaten. Misschien zijn de vaten wel wijnvaten. De Romeinen waren de eersten die in de buurt van Trier kozen voor de wijnbouw.

Denk na in welk beroep een familie werkzaam geweest zou kunnen zijn die een dergelijk wijnschip op haar grafmonument liet weergeven.

Trier lag in het noorden van het Romeinse Rijk. Hier werd de wijn vaak in vaten bewaard. In de vaten kon de wijn ook worden vervoerd en vervolgens in andere steden worden verkocht.

Zie je de grote kruiken met handvaten op de grote grafsteen links naast het wijnschip? Deze kruiken worden amforen genoemd. In het zuiden van het Romeinse Rijk werden voor het transport van wijn bij voorkeur amforen gebruikt.

In Trier werden zowel restanten van vaten als van amforen gevonden. Probeer te beredeneren wat deze verschillende wijnreservoirs ons vertellen over de handelsbetrekkingen van het Romeinse Trier.

Zoek op de andere grafstenen naar afbeeldingen van beroepen die ook in het Romeinse Trier werden uitgeoefend en schrijf deze op.

B Het geloof van de Romeinen

Ga een stukje terug naar het zijvertrek met het geloof ('Religion') als onderwerp. De Romeinen hadden veel goden die voor verschillende zaken verantwoordelijk waren.

Zoek dit standbeeld. Hier zie je de drie belangrijkste Romeinse goden. Hoe heten zij?

Noem hun namen van links naar rechts.

Links:

Midden:

Rechts:

Schrijf op welke taken deze drie goden hebben.

--

De Romeinse goden kun je vaak herkennen aan zogenoemde attributen, bepaalde voorwerpen of dieren die de goden begeleiden. Welke goden worden met welke dieren afgebeeld?

Combineer de namen van de goden met de juiste dieren. Voor de oplossingen neem je een kijkje in de glazen vitrine tegenover het beeld met de drie goden.

Juno

Minerva

Jupiter

Uil

Adelaar

Pauw

Zoek deze afbeelding van de godin Diana. Ook zij wordt vaak door dieren begeleid. Zoek uit met welke dieren zij hier wordt afgebeeld en welke betekenis de dieren zouden kunnen hebben.

--

C Mozaïeken als voorbeeld voor de wooncultuur van de Romeinen

In de volgende ruimte kun je zien hoe de mozaïeken uit talloze kleine steentjes worden samengesteld.

Alleen zeer rijke Romeinen konden zich mozaïeken permitteren. Leg uit waarom!

De mozaïeken werden volgens strikte geometrische patronen ontworpen. In het midden van de ruimte zie je twee grote mozaïeken. Bekijk het mozaïek dat al redelijk beschadigd is, wat nauwkeuriger.

Noteer de geometrische figuren die je nog kunt herkennen.

In een aantal vierkante velden aan de rand van het mozaïek staan de namen van de maanden als afkorting vermeld. Noteer de maanden die je herkent.

Mozaïeken deden ook dienst als statussymbool. De huiseigenaren wilden aan hun bezoekers laten zien hoe rijk en ontwikkeld zij waren. Kies één van de mozaïeken en onderzoek het nauwkeuriger. Bedenk waarom de eigenaar juist dat motief heeft gekozen.

En als je wilt, kun je erover nadenken welke statussymbolen wij tegenwoordig hebben.

Een heel bijzonder mozaïek toont een man in een door paarden getrokken wagen. Deze man heet Polydus. Zijn naam staat boven zijn hoofd vermeld.

Welke voorwerpen houdt hij vast in zijn rechter hand? Denk na over wat deze voorwerpen uitdrukken.

D De stichter van de stad Trier

Doorkruis de volgende zeer grote ruimte en sla rechts de hoek om. Ga de trap op. Hier zie je een gouden hoofd.

Met de kopie van dit Romeins portret maak je hier kennis met de "stichter" van de stad Trier. Noteer zijn naam.

Noteer ook de Romeinse naam van de stad Trier en de Duitse vertaling.

Trier is de oudste stad van Duitsland. Het bewijs hiervoor is onopvallend en van hout – een stuk van de eerste brug die de Romeinen in Trier over de Moezel hebben gebouwd. De brug werd tegelijkertijd met de stad gebouwd.

Zoek uit wanneer de brug werd gebouwd. Dit is tevens het jaar waarin de stad Trier werd gesticht.

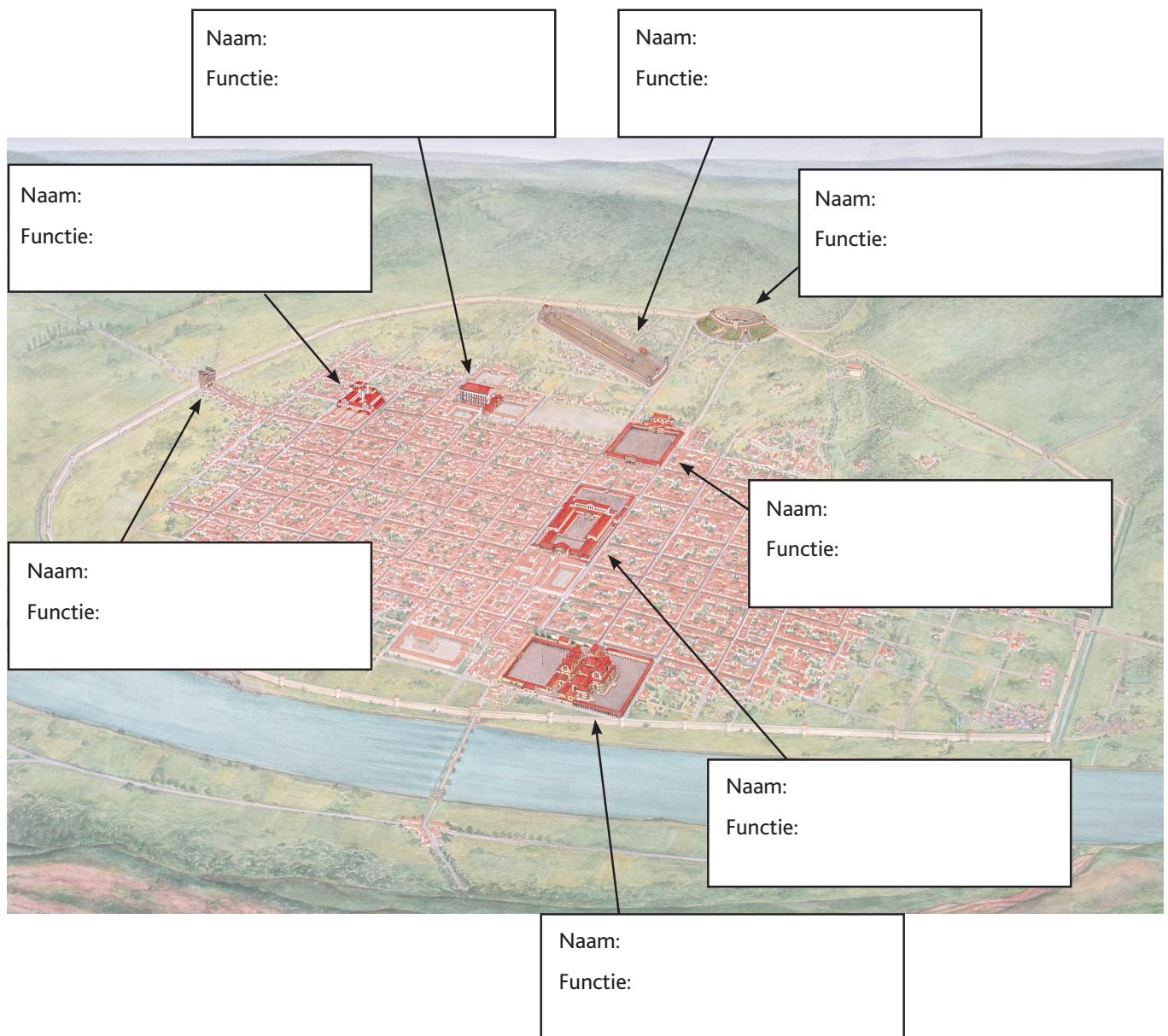

E Het Romeinse Trier – stadsmaquette

Ga nu nog een trap op. In het midden staat een maquette van de Romeinse stad Trier. Zo zag de stad er in de 4e eeuw na Christus uit toen Romeinse keizers hier woonden en regeerden. Hier zie je een kaart van de stadsmaquette. De belangrijkste gebouwen van het Romeinse Trier zijn al ingetekend.

Schrijf de juiste namen bij de gebouwen en licht hun functie toe.

Je kunt kiezen uit de volgende functies: *Wagenrenbaan*, *christelijke kerk*, *badhuis (2x)*, *stadspoort*, *keizerlijke ontvangthal*, *gevechtsarena*, *commercieel en administratief centrum van de stad*.

F Het geld van de Romeinen – munten

Ga nu de trap weer af. In het midden van de ruimte zie je een grote schat die in 1993 in Trier werd ontdekt. Het is de grootste goudschat uit het Romeinse Keizerrijk die ooit werd gevonden.

Hij weegt meer dan kilogram.

Op de meeste munten staan verschillende keizers van het Romeinse Rijk afgebeeld.

Leg uit waaraan je op de meeste afbeeldingen herkent dat hier een keizer wordt getoond.

Op de munten staat de naam van de keizer en zijn titels. De Romeinen noemden hun keizer Imperator, Augustus en Caesar. Op de munten staan vaak afkortingen van deze titel. Hoe luiden deze?

De munten van de Romeinen zijn ook voor archeologen vandaag de dag van grote betekenis. Vooral als zij samen met andere voorwerpen uit het verleden worden gevonden. Met behulp van de munten kunnen de wetenschappers bepalen in welke tijd de voorwerpen werden gebruikt. Hiervoor met je echter wel eerst weten hoe oud de munt is.

Denk na over hoe de leeftijd van een munt zou kunnen worden bepaald.

Nu heb je veel informatie verzameld over het leven in het Romeinse Trier. Jouw docent heeft de oplossingen waarmee je kunt controleren of je alles goed hebt.

Wij hopen dat je het museum leuk vond. We zien je graag nog eens terug!

Colofon
Rheinisches Landesmuseum Trier
Weimarer Allee 1
D-54290 Trier
muspaed.rlmt@gdke.rlp.de

Lijst met afbeeldingen
Fotos: Rheinisches Landesmuseum, Thomas Zühmer
Rekonstruktionszeichnung Trier: Lambert Dahm